

Asia: VN/26600/2023

Lausuntopyyntö: Työryhmän mietintö ulosottosäätelyn uudistamisesta

Tulojen ulosmittaus

Lausuntonne yleisesti tulojen ulosmittausta koskevista muutosehdotuksista.

Työryhmämietinnön perusteella sääntelymuutoksien vaikutus yleisesti arvioidaan työeläkealan julkisvelkojille maltilliseksi. Eläketurvakeskus ei kuitenkaan näe vaikuttavuusarviointia täysin riittävänä, sillä esimerkiksi perintätuloksen tarkastelujakso on mietinnössä varsin lyhyt.

Lausuntonne ehdotuksesta säilyttää velallisen suojaisuus takuueläkkeen tasolla (ehdotettu muutos ulosottokaaren 4 luvun 48 §:ään).

-

Lausuntonne ehdotetuista ulosmittauksen määrän laskentasäännöistä (ehdotetut muutokset 4 luvun 49 ja 50 §:ään sekä ehdotettu uusi 49 a §).

Ehdotettavat uudet ulosmittaussäännökset merkitsisivät ulosmittauksen keventymistä ensimmäisen ulosmittausvuoden aikana eli ulosmittaus ei olisi enää nykyiseen tapaan ankarampaa ensimmäisenä ulosmittausvuonna. Tämä vaikuttaa velan maksuaikaan eli mikäli ulosmittaus kevenee, niin maksuaika pitenee. Maksuajan pitenemisellä voi olla vaikutusta erityisesti julkisoikeudellisten saatavien, kuten työeläkevakuutusmaksujen perintätulokseen ottaen huomioon niille säädetty lyhyempi 5 vuoden vanhentumisaika.

Eläkealan kannalta erityisesti on huomioitavaa se, että mikäli yrittäjien YEL-vakuutusmaksuja pääsee maksuajan pitenemisen takia vanhentumaan, tällä on vaikutusta velallisen eläkekertymään. Työeläkealalla vanhentuneet maksamattomat YEL-vakuutusmaksut pienentävät yrittäjälle karttuvaa eläkettä (yrittäjän eläkelain 67 § 3 mom.).

Lausuntonne ehdotuksesta velallisen elatuksen varassa olevien henkilöiden huomioimiseen tulojen ulosmittauksessa (ehdotetut muutokset 4 luvun 48 ja 49 §:iin).

-

Lausuntonne ehdotuksesta poistaa vapaakuukausia koskevat säännökset sekä muuttaa ulosmittauksen rajoittamista koskevaa säännöstä. (Ehdotus muuttaa 4 luvun 51 § ja kumota 4 luvun 52 ja 53 §:t).

Työeläkealalla vapaakuukausien poistolla ei arvioida olevan suurta vaikutusta julkisvelkojien perintätulokseen.

Eläketurvakeskus kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että mikäli ulosmittausprosessi määrämuotoistuu, se voi lisätä velallisen tarvetta sopia veloista suoraan velkojan kanssa eli maksuneuvottelupainetta voi siirtyä ulosotosta velkojille. Samoin nähtäväksi jää, aiheuttaisiko mahdollinen vapaakuukausien kokonaan poistaminen tarvetta lisätä ulosmittauksen määrän rajoittamista.

Lausuntonne työryhmän mietinnön jaksossa 5.1 esitetystä sekä oikeusministeriön muistiossa käsitellystä vaihtoehdosta, jossa velalliselle viran puolesta myönnettävät vapaakuukaudet säilytettäisiin osittain.

Oikeusministeriön erillisessä muistiossa esitetyllä vaihtoehdolla, jossa viran puolesta myönnettävät automaattiset vapaakuukaudet säilytettäisiin osittain, nähdään olevan merkitystä erityisesti velallisen näkökulmasta. Eläketurvakeskus pitää kannatettavana vaihtoehdon vaikutuksien laajempaa arviointia Ulosottosäntelyn kehittäminen - hankkeen jatkovalmistelun yhteydessä.

Lausuntonne ehdotetusta muutoksesta jatkuvan elatusavun perintää koskevaan säännökseen (ehdotettu muutos 4 luvun 54 §:ään).

-

Lausuntonne tulojen ulosmittaukseen ehdotettujen muutosten vaikutuksesta velallisten ja velkojien asemaan. Arvioitko ehdotetuilla muutoksilla olevan sellaisia vaikutuksia, joita mietinnössä ei ole tunnistettu?

-

Lausuntonne tulojen ulosmittaukseen ehdotettujen muutosten taloudellisista vaikutuksista sekä vaikutuksista palkan maksajien asemaan. Arvioitko ehdotetuilla muutoksilla olevan sellaisia vaikutuksia, joita mietinnössä ei ole tunnistettu?

-

Muut ulosottokaaren muutosehdotukset

Lausuntonne ehdotuksesta muuttaa velvollisuutta lähettää ulosmittauksen ennakkoilmoitus toistuvaistulon ulosmittauksesta ja ehdotuksen arvioiduista vaikutuksista. (Ehdotetut muutokset 3 luvun 33 ja 34 §:iin)

-

Lausuntonne ehdotuksesta muuttaa luonnollisen henkilön rahavaroja koskevaa erottamisetua ja ehdotuksen arvioiduista vaikutuksista. (Ehdotettu muutos 4 luvun 21 §:n 1 momentin 6 kohtaan)

-

Lausuntonne ehdotuksesta lisätä lakiin velallisena olevan kuolinpesän rahavaroja koskeva erottamisetu ja ehdotuksen arvioiduista vaikutuksista. (Ehdotettu 4 luvun 21 §:n uusi 3 momentti)

-

Lausuntonne ehdotuksesta muuttaa velallisen maksusuunnitelman lakkauttamista koskevaa säännöstä ja ehdotuksen arvioiduista vaikutuksista. (Ehdotettu muutos 4 luvun 59 §:n 2 momenttiin)

-

Lausuntonne ehdotuksesta muuttaa velallisena olevalta kuolinpesältä ulosmitattujen varojen tilittämistä koskevaa säännöstä ja ehdotuksen arvioiduista vaikutuksista. (Ehdotettu muutos 6 luvun 16 §:n 1 momenttiin)

-

Sosiaaliturvaetuuksien ulosmittaus

Lausuntonne työryhmän ehdotuksesta muuttaa sosiaaliturvaetuuksien ulosmittausta koskevaa lainsäädäntöä.

-

Lausuntonne työryhmän ehdotuksen vaikutuksista. Arvioitko sosiaaliturvaetuuksien ulosmittaukseen ehdotetuilla muutoksilla olevan sellaisia vaikutuksia, joita mietinnössä ei ole tunnistettu?

-

Henki- ja eläkevakuutusten ulosmittaus

Lausuntonne ehdotetusta ulosottokaaren 4 luvun 70 §:n muutoksesta ja sen arvioiduista vaikutuksista. Arvioitko ehdotetulla muutoksella olevan sellaisia vaikutuksia, joita mietinnössä ei ole tunnistettu?

-

Lausuntonne ehdotetusta vakuutuslainsäädännön 54 §:n muutoksesta ja sen arvioiduista vaikutuksista. Arvioitko ehdotetulla muutoksella olevan sellaisia vaikutuksia, joita mietinnössä ei ole tunnistettu?

-

Varojen kohdentaminen saatavan osille

Lausuntonne työryhmän muistiosta

-

Muut mietintöä koskevat huomiot

Lausunnonantajan muut huomiot työryhmän mietinnöstä, työryhmän varojen kohdentamista koskevasta muistiosta tai oikeusministeriön vapaakuukausia koskevasta muistiosta.

Työryhmämietinnössä esitetyillä muutoksilla ei arvioida olevan työeläkealalla merkittäviä vaikutuksia julkisvelkojen perintäkuluihin- ja prosesseihin.

Muutos tulee kuitenkin vaatimaan teknisiä tietojärjestelmämuutoksia eläkkeiden maksatukseen, jonka vuoksi Eläketurvakeskus korostaa tarvetta, että mahdollisille muutoksille varataan riittävästi aikaa. Eläketurvakeskus pitää myös tärkeänä, että muutoksista tiedotetaan selkeästi ja hyvissä ajoin etukäteen, jotta tarvittavat järjestelmämuutokset saadaan tehtyä. Työryhmämuistiossa ehdotettua voimaantuloa voidaan pitää järjestelmämuutostarve huomioiden realistisena.

Wuorenjuuri Carita

Eläketurvakeskus - Lausunto on hyväksytty ETK:n johtoryhmässä 27.8.2025, allekirjoittajina johtaja Karoliina Kiuru ja osastopäällikkö Mari Kuuvalo